

Oczywiście rodzina nasza nie jest σ -algebrą. Aby znaleźć najmniejszą σ -algebrę zawierającą \mathcal{R} , należy ją powiększyć o brakujące zbiory. Wprost z definicji wynika, że musi to być zbiór pusty oraz dopełnienia elementów tej rodziny. W wyniku powiększenia dostaniemy wtedy rodzinę

$$\{\emptyset, \{0\}, \{2, 4, 6\}, \Omega, \{2, 4, 6, 8\}, \{0, 8\}\}.$$

Zauważmy, że powstała rodzina dalej nie jest σ -algebrą—nie jest zamknięta na branie sum mnogościowych. Należy ją uzupełnić o zbiór

$$\{0\} \cup \{2, 4, 6\} = \{0, 2, 4, 6\}$$

i jego dopełnienie $\{8\}$. Z konstrukcji wynika, że tak powstała rodzina \mathcal{S} jest już σ -algebrą. Pozostało uzasadnić, że jest najmniejszą rodziną o tej własności.

W tym celu weźmy σ -algebrę \mathcal{A} zawierającą rodzinę \mathcal{R} . Z definicji wynika, że musi ona zawierać również naszą powiększoną rodzinę, która jest σ -algebrą, co kończy dowód.

1.2 Zadania

Zadanie 1.2.1 *Niech*

A będzie zbiorem punktów (x, y) , dla których $x^2 + y^2 < 4$,

B —zbiorem punktów (x, y) , dla których $x^2 + y^2 < 9$,

C —zbiorem punktów (x, y) , dla których $(x - 1)^2 + (y + 1)^2 < 1$.

Znaleźć zbiory:

$$A \cup B, A \cup C, B \cup C, A \cup B \cup C, A \cap B, A \cap C, B \cap C, A \cap B \cap C,$$

$$A \setminus B, B \setminus A, A \setminus C.$$

Zadanie 1.2.2 *W loterii znajdują się losy puste i wygrywające. Kupujemy trzy losy. Niech*

A oznacza zdarzenie: dokładnie jeden los wygrywa,

B —co najwyżej jeden los wygrywa,

C —co najmniej jeden los wygrywa.

Wyjaśnić, co oznaczają zdarzenia $A^C, B^C, C^C, A \cup B, A \cap B, B \cup C, B \cap C, B^C \cap C^C$.

Zadanie 1.2.3 *Niech A będzie zbiorem tych studentów Twojej grupy, których nazwisko zaczyna się od litery K, M lub P , B —zbiorem tych, którzy mają trójkę z matematyki, a C —zbiorem tych, którzy otrzymują stypendium za wyniki w nauce. Zapisać za pomocą działań na zbiorach A, B, C następujące zbiory studentów:*

1. zbiór studentów, których nazwisko zaczyna się od litery K, M lub P , mają trójkę z matematyki oraz otrzymują stypendium za wyniki w nauce,
2. zbiór tych studentów, których nazwisko zaczyna się od litery K, M lub P oraz mają trójkę z matematyki lub otrzymują stypendium za wyniki w nauce,
3. zbiór tych studentów, których nazwisko nie zaczyna się od litery K, M lub P , mają trójkę z matematyki i nie otrzymują stypendium za wyniki w nauce,
4. zbiór tych studentów, których nazwisko zaczyna się od litery K, M lub P , nie mają trójki z matematyki ani nie otrzymują stypendium za wyniki w nauce.

Zadanie 1.2.4 Korzystając z praw de Morgana, zapisz $A \cap B$ wyłącznie przy pomocy operacji sumy i dopełnienia.

Zadanie 1.2.5 Dane są zbiory $A = \{a, b, c\}$ oraz $B = \{1, 2\}$. Wyznaczyć $A \times B$ oraz $B \times A$.

Zadanie 1.2.6 Udowodnić, że jeśli zbiór A ma n elementów, zbiór B ma m elementów, to $A \times B$ ma $n \cdot m$ elementów.

Zadanie 1.2.7 Zbiory A i B są zbiorami zawartymi w pewnej 20-to elementowej przestrzeni. Wiemy, że zbiór A ma 7 elementów, zbiór B – 8 elementów, a ich część wspólna ma 3 elementy. Z ilu elementów składają się zbiory: $A \cup B$, $A^C \cup B^C$, $A \setminus B$, $A^C \cap B^C$?

Zadanie 1.2.8 Niech $\Omega = [-1, 1]$. Znaleźć najmniejszą σ -algebrę \mathcal{S} zawierającą rodzinę $\mathcal{R} = \{[-1, -\frac{1}{2}], [-\frac{1}{2}, 0]\}$.

Zadanie 1.2.9 Niech $X = [0, 1]$ będzie przestrzenią. Dane są zbiory $A = [0, \frac{1}{2})$ oraz $B = (\frac{1}{4}, 1]$.

1. Wyznaczyć zbiory $A \cup B$, $A \cap B$, $A - B$, $B - A$, A^C , B^C .
2. Uzupełnić rodzinę $\mathcal{A} = \{A, B\}$ tak, aby była algebrą.

Zadanie 1.2.10 Ze zbioru cyfr $\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$ losujemy bez zwracania kolejno trzy cyfry i tworzymy liczbę trzycyfrową w ten sposób, że pierwsza wylosowana cyfra oznacza liczbę setek, druga – liczbę dziesiątek i trzecia – liczbę jedności. Za zdarzenie elementarne przyjmujemy liczbę w ten sposób uzyskaną. Wypisać wszystkie zdarzenia elementarne sprzyjające danemu zdarzeniu, jeśli zdarzenie polega na tym, że otrzymana liczba jest:

1. wielokrotnością liczby 25;
2. mniejsza od 200 i podzielna przez 5;

3. kwadratem pewnej liczby naturalnej;
4. kwadratem pewnej liczby naturalnej lub jest wielokrotnością liczby 25;
5. kwadratem pewnej liczby naturalnej i wielokrotnością liczby 25;
6. wielokrotnością liczby 25 i nie jest kwadratem żadnej liczby naturalnej;
7. kwadratem pewnej liczby naturalnej i nie jest wielokrotnością liczby 25.

Zadanie 1.2.11 Dane są 4 zdarzenia losowe A, B, C i D przestrzeni wszystkich zdarzeń elementarnych Ω . Zapisać za pomocą odpowiednich działań zdarzenie:

1. E polegające na tym, że wystąpiły tylko zdarzenia A i B ;
2. F polegające na tym, że nie wystąpiło żadne zdarzenie;
3. G polegające na tym, że wystąpiło zdarzenie A i nie wystąpiły zdarzenia B, C, D ;
4. H polegające na tym, że wystąpiło tylko zdarzenie spośród zdarzeń A, B, C, D .

Zadanie 1.2.12 Dane są zdarzenia losowe A, B i C w przestrzeni wszystkich zdarzeń elementarnych Ω . Wykazać równości:

1. $A - (B \cup C) = (A - B) - C$;
2. $A - (B \cup C) = (A - B) \cap (A - C)$.

Zadanie 1.2.13 Wykonujemy trzykrotny rzut symetryczną monetą. Zdarzenie elementarne to trójka (x, y, z) , gdzie $x, y, z \in \{o, r\}$, gdzie o oznacza, że wyrzuciliśmy orła, r – wyrzuciliśmy reszkę. Niech A_i będzie zdarzeniem elementarnym polegającym na tym, że reszka wypadła tylko w i -tym rzucie, $i = \{1, 2, 3\}$. Wyznaczyć: Ω, A_1, A_2, A_3 .

Co oznacza zdarzenie:

1. $A_1 \cup A_2 \cup A_3$;
2. $A_1 \cap A_2 \cap A_3$;
3. $A_1^C \cup A_2^C \cup A_3^C$;
4. $A_1^C \cap A_2^C \cap A_3^C$?

Zadanie 1.2.14 Rzucamy dwa razy symetryczną monetą. W sytuacji gdy otrzymamy dwukrotnie tę samą stronę monety, rzucamy po raz trzeci. Za zdarzenie elementarne uważamy uporządkowane dwójki lub trójki wyników poszczególnych rzutów. Wyznaczyć Ω .

Zadanie 1.2.15 Z talii 52 kart wybieramy 4. Niech A oznacza zdarzenie, że wylosowaliśmy co najmniej jednego asa, B – wylosowaliśmy co najwyżej jednego asa czarnego, C – wylosowaliśmy dwa asy.

Opisać przestrzeń zdarzeń elementarnych dla tego doświadczenia. Co oznaczają zdarzenia: $A \cup B$, $A \cup C$, $A \cap B$, $A \cap C^C$, $A \cup B \cup C$, $A^C \cap B^C$?

Zadanie 1.2.16 Z badań statystycznych wynika, że w pewnej grupie studentów 50% gra w koszykówkę, 60% w siatkówkę, 50% w piłkę nożną, 30% w koszykówkę oraz siatkówkę, 20% w siatkówkę i piłkę nożną, 30% w koszykówkę i piłkę nożną. 10% studentów uprawia wszystkie trzy dyscypliny sportowe. Jaki procent studentów uprawia dokładnie dwie gry zespołowe? Jaki procent nie uprawia żadnej gry?

Zadanie 1.2.17 W pewnej wsi mieszka 300 osób, z których każdy śpiewa, tańczy lub gra na gitarze. Połowa grających na gitarze tańczy, połowa tańczących śpiewa, a połowa śpiewających gra na gitarze. Wiemy, że żaden z grających na gitarze nie śpiewa i tańczy. Ile osób śpiewa, tańczy, a ile gra na gitarze?

Zadanie 1.2.18 Z badań statystycznych wynika, że wśród 200 ankietowanych 130 posiada psa, 80 – kota, a 53 – rybki. Nikt nie posiada wszystkich trzech zwierząt, ale mniej niż 40 spośród ankietowanych posiada dwa zwierzątka. Czy wyniki ankiety są rzetelne?

Zadanie 1.2.19 Wybieramy losowo studenta drugiego roku. Niech zdarzenie A polega na tym, że jest to kobieta, B – wybrana osoba uczęszcza na lektorat z języka angielskiego, C – wybrany student jest mieszkańcem Legnicy.

Opisać słownie zdarzenia: $A \cap B^C$, $A \cap B \cap C^C$.

Przy jakich warunkach będzie zachodzić równość, że $A \cap B = A$? Kiedy zachodzi równość $A^C = B$?

Zadanie 1.2.20 Z odcinka $[0, 2]$ wybieramy losowo i niezależnie dwa punkty. Niech A oznacza zdarzenie polegające na tym, że odległość między nimi jest mniejsza od 1. Opisać przestrzeń zdarzeń elementarnych dla tego doświadczenia. Opisać zdarzenie A .

Zadanie 1.2.21 Z odcinka $[0, k]$ wybieramy losowo i niezależnie punkty x i y . Niech A – zdarzenie polegające na tym, że $x^2 + y^2 > \frac{k^2}{4}$, B – zdarzenie, że funkcja $\ln(x^2 + y^2 - k)$ jest dobrze określona.

1. Opisać A , B i Ω .
2. Wyznaczyć $|A|$, $|B|$ i $|\Omega|$.